

---

19 gadi

TIESU ADMINISTRĀCIJA

2004

Pirmais gads

DZIMŠANAS DIENA

2004.gada 1.janvārī Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas padotībā tiek izveidota tiešās pārvaldes iestāde – Tiesu administrācija, kura ar 2004.gada 1.aprīli pārņem galvenās tiesu darba nodrošināšanas funkcijas.

TIESU ADMINISTRĀCIJA

Latvijas Vestnesis, augusts, 2003

Pirmais dokuments

Ministru kabineta rīkojums Nr.547

Rīgā 2003.gada 28.augustā (prot. Nr.46, 41.§)

Par Tiesu administrācijas koncepciju

1. Apstiprināt Tiesu administrācijas koncepciju.

2. Tieslietu ministrijai sagatavot un tieslietu ministram līdz 2003.gada 1.oktobrim iesniegt noteiktā kārtībā Ministru kabinetā tiesību aktu projektus par grozījumiem normatīvajos aktos, kas nepieciešami, lai īstenotu Tiesu administrācijas koncepciju.

3. Tiesu administrācijas koncepcija īstenojama šīm mērķim piešķirto budžeta līdzekļu ietvaros.

Ministru prezidents E.Repše
Tieslietu ministrs A.Aksenoks

Apstiprināta ar

Ministru kabineta

2003.gada 28.augusta rīkojumu Nr.547

Tiesu administrācijas koncepcija

1. Problēma

Latvijas tiesas joprojām ir ļoti atkarīgas no izpildvaras. Tieslietu ministrija joprojām ne tikai izstrādā un pārbauda tiesu sistēmas politiku, bet arī īsteno pārvaldes, pārstāvniecības un administrēšanas pilnvaras pār to.

2. Mērķis

Izveidot neatkarīgu tiesu pašpārvaldi.

3. Risinājums

Pāreja uz tiesu pašpārvaldi tiek veikta pakāpeniski turpmāk norādītajos posmos:

1.posms. Notiek Tieslietu ministrijas reorganizācija un Tiesu administrācijas kā Tieslietu ministrijas padotībā esošas institūcijas izveidošana.	No 2004.gada 1.janvāra
2.posms. Tiesu administrācija pārņem galvenās tiesu darba nodrošināšanas funkcijas	No 2004.gada 1.apriļa
3.posms. Tiek izveidota tiesu darba nodrošināšanas un Tiesu administrācijas koordinējošā institūcija – Tieslietu padome	No 2004.gada 1.maija
4.posms. Tieslietu padome kļūst par neatkarīgu Satversmē noteiktu institūciju, kas pārstāv un vada tiesu varu. Tiesu administrācija pāriet Tieslietu padomes padotībā	No 2005.gada 1.janvāra

Tieslietu ministrs A.Aksenoks

Tiesu administrācijas koncepcijas kopavilcuma informatīvais pielikums

1. Problēma

Padomju režīma laikā tiesu varas un tieslietu statuss kopumā bija zems, tiesas tika izmantotas, galvenokārt, kā varas instrumenti, tās bija pakļautas izpildvarai un atkarīgas no tās visās lietās, ieskaitot finansējumu un administratīvo atbalstu.

Neskatoties uz desmit gadu laikā norīstīto tiesu reformu, Latvijā joprojām pastāv izpratne par tiesu varu kā valsts sektoru, kas ir jāvada, jāpārvalda un jāzauģa, kas ir kavējis izveidot izpratni par tiesu kā atsevišķu, neatkarīgu un vienlīdzīgu valsts varas atzaru. Tieslietu ministrija joprojām ne tikai izstrādā un pārbauda tiesu sistēmas politiku, bet arī īsteno pārvaldes, pārstāvniecības un administrēšanas pilnvaras pār to.

Šīs koncepcijas mērķis ir noteikt kārtību, kādā Latvijā tiks organizēta tiesu administrācija, nolūkā veicināt tiesu neatkarību un nostiprināt tiesu potenciālu un efektivitāti.

2. Saistītie akti

Saistībā ar problēmas risināšanu citu politikas plānošanas dokumentu un tiesību aktu nav.

3. Problēmas risinājums

Eiropas Komisijas ikgadējos Progresa ziņojumos par kandidātvalsti sagatavotību dalībai Eiropas Savienībā vairākkārt ir ticis uzsvērts, ka Latvijai ir jāpievērš nopietna uzmanība tiesu sistēmas neatkarības un efektivitātes jautājumu risināšanai, tajā skaitā, izveidojot neatkarīgu tiesu administrāciju. Šī iemesla dēļ kā viens no pasākumiem Valdības rīcības plānā Eiropas komisijas 2002.gada kārtējā ziņojumā identificēto trūkumu novēršanai ir ietverta nepieciešamība izstrādāt un īstenot Tiesu administrācijas koncepciju. Jautājums par Tiesu administrācijas izveidi ir steidzami jārisina, pretējā gadījumā netiks izpildīti Valdības rīcības plānā un Eiropas Komisijas progresa ziņojumos ietvertās norādes par neatkarīgas Tiesu administrācijas izveidi kā arī tiks kavēts darbs pie tiesu neatkarības nostiprināšanas.

Nemot vērā pašreizējo sabiedrības neuzticību tiesu sistēmai, ilgstoši zemo tiesnešu profesijas prestižu, kas saistīts ar neatbilstošu atalgojumu, sliktiem darba apstākļiem un vājo tehnisko nodrošinājumu, pastāv bažas, ka ļoti straujas un pilnīgas neatkarības piešķiršana var novest pie tiesu pašpārvaldes pārspīlētas noslēgtības, kā arī pretoties pārmaiņām un atbildīgumam. Uz to norādījuši arī ES eksperti¹. Turklāt, sākotnēji mērķa realizācijai būtu nepieciešami daudz lielāki budžeta izdevumi.

Šo iemeslu dēļ, pāreja uz tiesu pašpārvaldi Latvijā tiks veikta pakāpeniski, turpmāk norādītajos koncepcijas ieviešanas posmos:

1.posms – no 2004.gada 1.janvāra tiks reorganizēta Tieslietu ministrijas struktūra un izveidota Tiesu administrācija kā Tieslietu ministrijas padotībā esoša iestāde² (tā izveidosies Tiesu namu aģentūras telpās Mārstalu ielā 19, kur jau pašlaik atrodas Zemesgrāmatu departaments, kas arī tiks iekļauts Tiesu administrācijā) Tiesu administrācijas vadošās amatpersonas un grāmatvedis tiek pieņemti darbā jau no 2004.gada janvāra;

2.posms – no 2004.gada 1.apriļa Tiesu administrācija sāk strādāt ar pārņem šādas galvenās rajonu (pilsētu) tiesu, administratīvo tiesu, zemesgrāmatu nojau un apgabaltiesu darba nodrošināšanas funkcijas:

¹ Atvērtās sabiedrības institūts. Pirmsiestāšanās Eiropas Savienībā monitoringa ziņojums: Tiesu kapacitāte, 2002.

² Sākotnēji Tiesu departaments ir Tieslietu ministrijas centrālā aparāta sastāvā bez atsevišķa finansējuma, personāla, saimnieciskā u.c. nodrošinājuma.

- 1) personālvadību;
- 2) tiesnešu apmācības nodrošināšanu;
- 3) grāmatvedības uzskaiti un budžeta plānošanu;
- 4) saimniecisko vajadzību nodrošināšanu;
- 5) tiesu informatizācijas vadību;
- 6) sabiedrisko attiecību jautājumus.

Tiesu administrācijā, sākot ar 2.posmu, strādās 63 darbinieki.

3.posms – no 2004.gada 1.maija tiks izveidota tiesu darba koordinējoša un padomdevēja institūcija – Tieslietu padome, kuras sastāvā būs Augstākās tiesas priekšsēdētājs, Satversmes tiesas priekšsēdētājs, tieslietu ministrs, Saeimas juridiskās komisijas priekšsēdētājs, Valsts cilvēktiesību biroja direktors, augstskolu Rektoru padomes deleģētais pārstāvis no tieslietu doktoru vidus, viens no Augstākās tiesas tiesnešu vidus ievēlētais tiesnesis, četri Tiesnešu konference ar vienlīdzīgu balsu vairākumu ievēlēti tiesneši.

Tieslietu padomes darbā ar padomdevēja tiesībām piedalīsies Tiesu administrācijas vadītājs, ģenerālprokurors un Zvērinātu advokātu padomes priekšsēdētājs.

Tiesu administrācija pildīs arī Tieslietu padomes sekretariāta funkcijas.

Tieslietu padomes apstiprināto budžeta projektu tieslietu ministrs bez izmaiņām iesniegs Ministru kabinetam.

4.posms – no 2005.gada 1.janvāra Tieslietu padome (3.posmā ieteiktajā sastāvā) tiek veidota kā neatkarīga Satversmē noteiktā institūcija, kas pārstāv tiesu varu un organizatoriski vada to. Tiesu administrācija no Tieslietu ministrijas pāriet Tieslietu padomes padotībā un pilda tās sekretariāta funkcijas, kā arī nodrošina koncepcijas ieviešanas 2.posmā minēto funkciju īstenošanu arī attiecībā uz Augstāko tiesu. Tiesu administrācijā papildus sāk strādāt 10 darbinieki (darbinieku sadalījums pa struktūrvienībām norādīts 1.pielikumā).

Tieslietu ministrijas darbība tieslietu jomā tiks koncentrēta galvenokārt uz stratēģiskiem jautājumiem, valsts politikas izstrādāšanu un pilnveidošanu, Tieslietu padomes apstiprinātā budžeta projekta virzīšanu izskatīšanai Ministru kabinetā, kā arī starptautiskās tiesiskās sadarbības koordinēšanu.

Pašlaik ar tiesnešu apmācību nodarbojas bezpeļņas organizācija SIA "Latvijas tiesnešu mācību centrs", bet ar tiesu ēku apsaimniekošanu un Tiesu informācijas sistēmas darbības nodrošināšanu – bezpeļņas organizācija valsts akciju sabiedrība "Tiesu namu aģentūra". Paredzēts, ka pēc Tiesu administrācijas izveidošanas šīs organizācijas turpinās pildīt savas patreizējās funkcijas. Tāpat arī paredzams, ka līdz brīdim, kamēr valsts pati spēs pilnībā nodrošināt tiesnešu apmācības nepieciešamo finansējumu, tiks turpināta pašreizējā prakse, kad valsts vara piesaista privāto tiesību sektoru tiesnešu apmācībā (bezpeļņas organizācija SIA "Latvijas tiesnešu mācību centrs" veic tiesnešu apmācību par pašas sabiedrības piesaistītiem līdzekļiem).

Tiesu administrācijas kompetencē ietilps šo jautājumu koordinēšana. Koncepcija paredz būtiski samazināt izpildvaras ietekmi uz tiesu sistēmu valsti.

Šim risinājumam nav sociālekonomiskās ietekmes uz sabiedrību.

Ietekme uz valsts budžetu:

1. Izmainās budžeta ienājumos nav paredzētas;
2. Izmainās budžeta izdevumos būs šādas:

Tiesu administrācija (no 1.janv. + 1.aprīļa)	2004.g.	2005.g.	2006.g.
<i>(programmas nosaukums)</i>			
Resursi izdevumu segšanai	518 868	715 310	715 310
Dotācija no vispārējiem iepērumiem	518 868	715 310	715 310
Izdevumi – kopā	518 868	715 310	715 310
Uzturēšanās izdevumi	422 468	706 965	706 965
Kārtējie izdevumi	422 468	706 965	706 965
tai skaitā atalgojumi	225 054	326 135	326 135
Izdevumi kapitālieguldījumiem	96 400	0	0
Kapitālie izdevumi	96 400	0	0
Investīcijas	0	0	0
		Gadā	
No Personālvadības departamenta	4 869	6 086	6 086
No Plānu un finanšu departaments	15 189	18 986	18 986
No Tiesu departamenta	7 252	7 252	7 252
No Zemesgrāmatu departamenta	6 065	7 581	7 581
No Administratīvās vadības departamenta	11 559	14 449	14 449
No Kancelejas	1 541	1 926	1 926
Valsts vienotā datorizētā zemesgrāmata	257 523	343 363	343 363
No centrālā aparāta	2 250	2 813	343 363
KOPĀ:	-306 248	-402 456	-402 456
No Tieslietu ministrijas programām	212 620	212 620	212 620
No 2005.gada papildus nepieciešamās dotācijas palielinājuma			100 234
Gada budžeta papildus nepieciešami:	0	100 234	0

3. Finanšiālā ietekme attiecīgi: 0 ; -100 234 ; 0 ;
4. Kompensējošie pasākumi papildu izdevumu finansēšanai nav paredzēti;
5. Detalizētāks aprēķins pievienots 2.pielikumā;

Tieslietu padomes izveidošanai līdzekļi nav nepieciešami.

4. Koncepcijas īstenošanai nepieciešamie grozījumi tiesību aktos

Tiesu administrācijas un Tieslietu padomes darbība tiks noteikta ar Latvijas Republikas Satversmi un tās darbosies, pamatojoties uz likumu "Par tiesu varu" un šo institūciju nolikumiem.

Koncepcijas akceptēšanas gadījumā būs nepieciešams izdarīt grozījumus šādos normatīvajos aktos:

1) Latvijas Republikas Satversmē, paredzot neatkarīgas tiesu sistēmas institūcijas – Tieslietu padomes izveidi valstī. Paredzēts izdarīt grozījumus Satversmes 82.pantā un ietvert tajā jaunu teikumu aptuveni šādā redakcijā: "Tieslietu padome pārstāv tiesu varu un organizatoriski vada to,".

2) likumā "Par tiesu varu" (vai arī pieņem jaunu Tiesu iekārtas likumu), paredzot regulējuma maiņu attiecībā uz tiesu organizatorisko vadību. Paredzēts izdarīt grozījumus likuma "Par tiesu varu" 107.pantā, svītrojot pašlaik Tieslietu ministrijas kompetencē esošās funkcijas, kuras tiks nodotas Tiesu administrācijas kompetencē. Tāpat arī paredzēts iekļaut likumā normas, kas noteiks Tiesu administrācijas un Tieslietu padomes statusu, izveidošanas kārtību, turpmāko darbību un veicamās funkcijas;

3) 2003.gada 29.apriļa Ministru kabineta noteikumos Nr.243 "Tieslietu ministrijas nolikums", svītrojot pašlaik Tieslietu ministrijas kompetencē esošās funkcijas, kuras tiks nodotas Tiesu administrācijas kompetencē.

Par normatīvo aktu projektu izstrādes atbildīgo institūciju nosakāma Tieslietu ministrija.

Pielikumā: 1) plānotā Tiesu administrācijas struktūra (1.pielikums);
2) Tiesu administrācijas darbības nodrošināšanai papildus nepieciešamie finanšu līdzekļi 2005.gadā (2.pielikums);

Tieslietu ministrs A.Aksenoks

TIESU ADMINISTRĀCIJA

Latvijas Vēstnesis, decembris, 2003

Funkciju nodošana

Ministru kabineta rīkojums Nr.795
Rīgā 2003.gada 18.decembrī (prot. Nr.64, 30.§)

Par Tieslietu ministrijas funkciju nodošanu Tiesu administrācijai

1. Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 15.panta trešās daļas 3.punktu reorganizēt Tieslietu ministriju un nodot tās funkcijas tiešās pārvaldes iestādei — Tiesu administrācijai (ko ar 2004.gada 1.janvāri izveido Tieslietu ministrijas padotībā) — šādās darbības jomās:

1.1. organizatoriskā apgabaltiesu, rajonu (pilsētu) tiesu un zemesgrāmatu nodāju vadība;

1.2. tiesnešu un tiesu darbinieku mācību un kvalifikācijas celšanas organizēšana;

1.3. tiesu darba statistiskās uzskaites organizēšana;

1.4. informācijas par tiesu praksi apkopošana;

1.5. tiesnešu konferences sagatavošana;

1.6. iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšana un personu pieņemšana.

2. Lai inventarizētu Tieslietu ministrijas lietošanā nodotos materiālos līdzekļus, kas nepieciešami šī rīkojuma 1.punktā minēto funkciju veikšanai, un nodotu tos Tiesu administrācijai, tieslietu ministram izveidot inventarizācijas komisiju. Tieslietu ministrijai veikt inventarizāciju tai piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietvaros.

Ministru prezidents *E.Repše*
Tieslietu ministrs *A.Aksenoks*

2004.gada sākumā Tiesu administrācijā strādāja 11 darbinieki, kuri pārņēma galvenās tiesu darba nodrošināšanas funkcijas. Šī uzdevuma realizācijai notika arī strukturālās izmaiņas Tieslietu ministrijā.

No pirmās izveides dienas Tiesu administrācijā joprojām strādā - Inese Kalniņa, Olita Āboliņa, Iveta Kokoreviča, Tabita Jemeljanova, Jānis Veidemanis, Zoja Četoviča, Anna Reznikova, Daiga Grāve, Anita Kuka.

TIESU ADMINISTRĀCIJA

Latvijas Vēstnesis, decembris, 2003

Pirmais nolikums

Ministru kabineta noteikumi Nr.720
Rīgā 2003.gada 16.decembrī (prot. Nr.64, 31.§)

Tiesu administrācijas nolikums
Izdoti saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 16.panta pirmo daļu

I. Vispārīgais jautājums

1. Tiesu administrācija ir Tieslietu ministrijas pakļautībā esošā tiesās pārvaldes iestāde.

II. Tiesu administrācijas funkcijas, uzdevumi un kompetence

2. Tiesu administrācija veic rajonu (pilsētu) tiesu, administratīvās rajona tiesas, zemesgrāmatu nodaļu, apgabaltiesu un administratīvās apgabaltiesas organizatorisko vadību.

3. Lai nodrošinātu funkciju izpildi, Tiesu administrācija:

3.1. sadarbojās ar Tieslietu ministriju nodrošina tiesu iestāžu darbības analīzi un plānošanu;

3.2. nodrošina tiesnešu kandidātu atlasi;

3.3. sagatavo priekšlikumus par tiesas piesēdētāju skaitu un tiesas piesēdētāju vēlēšanām;

3.4. organizē tiesnešu un tiesu darbinieku mācības;

3.5. nodrošina tiesnešu konferences sagatavošanu un norisi;

3.6. sagatavo un iesniedz Tieslietu ministrijā pārsūtus, priekšlikumus un ieteikumus par situāciju tiesu iestādēs, kā arī organizē sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām;

3.7. normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nodrošina iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanu un personu pieņemšanu;

3.8. sagatavo un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sniedz priekšlikumus par normatīvajos aktos un attiecīgajos politikas plānošanas dokumentos paredzēto pasākumu īstenošanai un iestādes uzdevumu veikšanai nepieciešamo finansējumu no valsts budžeta;

3.9. finansāli un materiāltehniski nodrošina tiesu darbu;

3.10. nodrošina tiesu darba statistisko uzskaiti;

3.11. kontrolē tiesu vienotās informatīvās sistēmas izveidi un lietošanu;

3.12. nodrošina valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas organizatorisko un tehnisko uzturēšanu;

3.13. novērtē funkciju izpildi un iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti, kā arī veic citas pārbaudes tiesu iestādēs;

3.14. veic finanšu revīziju tiesu iestādēs;

3.15. kārtu tiesnešu personu uzskaites lietas un noformē nepieciešamos dokumentus.

4. Tiesu administrācijai ir tiesības:

4.1. ārējos normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos pieprasīt un bez maksas saņemt no privātpersonām administrācijas uzdevumu izpildei nepieciešamo informāciju un dokumentus;

4.2. īstenot citas normatīvajos aktos noteiktās tiesības.

III. Tiesu administrācijas struktūra un amatpersonu kompetence

5. Tiesu administrāciju vada direktors.

6. Tiesu administrācijas direktors veic Valsts pārvaldes iekārtas likumā un citos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

7. Tiesu administrācijas struktūrvienības ir departamenti, nodaļas un patstāvīgās nodaļas. Departamentus, nodaļas un patstāvīgās nodaļas izveido, reorganizē un likvidē Tiesu administrācijas direktors.

8. Departamentu vada departamenta direktors. Departamenta direktoram var būt vietnieki.

9. Nodaļu un patstāvīgo nodaļu vada nodaļas vadītājs. Nodaļas un patstāvīgās nodaļas vadītāja kompetenci nosaka ierēdņa amata aprakstā vai darba līgumā.

IV. Tiesu administrācijas darbības tiesiskuma nodrošināšanas mehānisms un pārskaņi par tās darbību

10. Tiesu administrācijas darbības tiesiskumu nodrošina Tiesu administrācijas direktors.

11. Tiesu administrācijas direktora lēmumus un faktisko rīcību var apstrīdēt Tieslietu ministrijā.

12. Tiesu administrācijas direktors ne retāk kā reizi gadā sniedz tieslietu ministram pārskatu par Tiesu administrācijas funkciju izpildi un valsts budžeta līdzekļu izmantošanu.

13. Tieslietu ministram ir tiesības jebkurā laikā pieprasīt pārskatu par Tiesu administrācijas funkciju izpildi.

V. Noslēguma jautājums

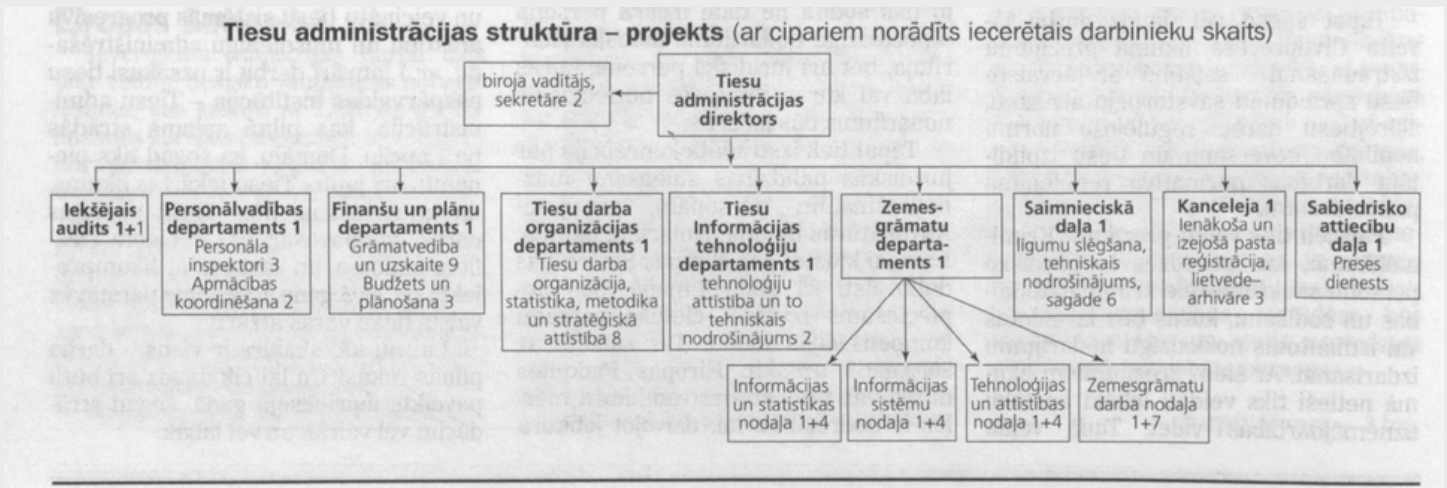
14. Noteikumi stājas spēkā ar 2004.gada 1.janvāri.

Ministru prezidents E.Repše
Tieslietu ministrs A.Āksens

Redakcijas piebilde: noteikumi stājas spēkā ar 2004.gada 1.janvāri.

Jurista Vārds, janvāris, 2004

Struktūra

Pirmā Tiesu administrācijas direktore –
Ilona Beierbaha

TIESU ADMINISTRĀCIJA

Jurista Vārds, janvāris, 2004

Pirmās intervijas un viedokļi

Nr. 1 (306)

JURISTA VĀRDS

13.01.2004.

Skaidrojumi. Viedokļi

Tiesu varas neatkarība tiek nostiprināta

ILONA BEIERBAHA, Tiesu administrācijas direktore, – "Jurista Vārdam"

Šogad darbu sāk jaunizveidotā Tiesu administrācija. Konkursa kārtībā par Tiesu administrācijas direktori kļuvusi Ilona Beierbaha. Līdz šim viņa bija Tiesu namu aģentūras finanšu un administratīvo lietu direktore. Par savu galveno uzdevumu viņa uzskata tiesu paspārvaldes izveidošanu, nošķirot tiesu varu no izpildvaras.

– *Cik darbinieku jau strādā Tiesu administrācijā?*

– Pagaidām esmu vienīgā darbiniece. Konkursa kārtībā izvirzīti kandidāti uz ceturiem vadošiem Tiesu administrācijas amatiem: personālvadības departamenta, finanšu un plānu departamenta, saimniecības nodaļas un kancelejas vadītāji. Janvāra beigās Tiesu administrācijā strādās 13 darbinieki, aprīlī jau 63, bet 2005.gada janvārī – visi plānotie 73 darbinieki. Mans galvenais uzdevums pašlaik ir izveidot strādāt spējīgu komandu un pakāpeniski veidot administrācijas struktūru atbilstoši izstrādātajai koncepcijai.

– *Kas mainīsies, izveidojot administrāciju? Kāpēc šīs funkcijas tāpat kā līdz šim nevarēja veikt Tieslietu ministrija?*

– Administrācijas mērķis ir panākt reālu tiesu varas neatkarību, nošķirot to no izpildvaras. Daļu no Tieslietu ministrijas funkcijām administrācija pārņems no aprīļa. Maijā darbu sāks Tieslietu padome, kuras sastāvā būs Augstākās tiesas priekšsēdētājs, Satversmes tiesas priekšsēdētājs, Tieslietu ministrs, ģenerālprokurors, Saeimas Juridiskās komisijas priekšsēdētājs, tiesnešu kopsapulce ievēlēti seši tiesneši, kā arī augstskolu deleģēts pārstāvis no tieslietu doktoru vidus.

– *Šogad Tiesu administrācija vēl atradīsies Tieslietu ministrijas pārraudzībā, bet no 2005.gada tā būs patstāvīga iestāde, kas darbosies Tieslietu padomes vadībā. Tiesu administrācija būs tiesu paspārvaldes iestāde, kas veiks per-*

sonālvadības funkcijas, grāmatvedības uzskaiti un budžeta plānošanu, nodrošinās tiesnešu apmācību, uzņemsies tiesu saimniecības rūpes un veiks citas tiesu darba nodrošināšanas funkcijas.

– *To, ka nepieciešams nostiprināt tiesu varas neatkarību Latvijā un jāizveido tiesu paspārvaldes iestāde, mums vairākkārt norādījuši dažādi ārvalstu eksperti, pārietumi par tiesu varas atkarību no izpildvaras vairākkārt izskanējuši arī Eiropas Savienības monitoringa ziņojumos.*

– *Kādu valstu pieredze tika ņemta vērā, izveidojot Tiesu administrāciju?*

– Vairāku Eiropas Savienības valstu, bet galvenokārt Zviedrijas pieredze. Mūsu tieslietu speciālisti un tiesneši vairākkārt devās komandējumos uz Zviedriju, lai klātienē iepazītos ar šīs valsts Tiesu administrācijas darbu. Redzētais radīja pārliecību, ka līdzīgs modelis būtu piemērots arī Latvijā. Lielā mērā ņēmām vērā arī pieredzi, kas tiesu paspārvaldē izveidojusies Irijā.

– *Piemērot citas valstīs ir Latvijā, nāk prātā tiesu varas prestižs ārvalstīs un pie mums. Kāpēc sabiedrība neuzticās tiesām?*

– Manuprāt, trūkst pieejamas, viegli uztveramas un visiem saprotamas informācijas par tiesu darbu. Jāsāk, protams, ar skolām. Nākamais iemesls – bēdīgais tiesu materiāli tehniskais stāvoklis, arī tiesnešu un tiesu darbinieku zems atalgojums, kas ilgus gadus nebija adekvāts viņu darba atbildībai. Tagad beidzot tiek realizēta tiesnešu un tiesu darbinieku

Foto: Arnis Blumbergs, "LV"

atalgojuma paaugstināšana līdz 2006.gadam, kad darba samaksa, salīdzinot ar aizvadītā gada līmeni, dubultosies. Esmu bijusi gandrīz visās Latvijas tiesās, daudzas no tām atrodas katastrofāli nepiemērotas telpās. Kāds prestižs var rasties ieejot tiesā, kur ir apdrupušas sienas, plankumi griestos un kājas ķeras grīdas klājuma caurumos? Starp resoriem vissliktākā materiāli tehniskā bāze mūsu valstī ir izglītības sistēmai, bet nākamā vietā ir tieslietu joma. Materiāli tehniskais stāvoklis noteikti ietekmē tiesu varas prestižu. Pirmais iespaids par tiesu apmeklētājiem rodas kancelejā. Manuprāt, vajadzētu izstrādāt un pieņemt ētikas normas arī tiesu darbiniekiem. Visbeidzot jāuzsver, ka tiesu varai būs prestižs un sabiedrība tai uzticēsies tikai tad, kad būs izvējotas pat aizdomas par iespējamo korupciju tiesu sistēmā. Nekas, pat aizdomas, nedrīkst aptraipīt tiesneša mantiju.

– *Uzticības paaugstināšanos tiesu varai saista ar tiesu informatīvās sistēmas ieviešanu. Vai tā pilnībā jau darbojas?*

– Tiesu informatīvās sistēmas ieviešana pabeigta nupat, gadumijā. Vēl rudenī tikai divas trešdaļas tiesu darbības informatīvajā sistēmā. Process ir pabeigts, visas Latvijas tiesas tagad ir datorizētas, bet vēl jāizstrādā dažādi nepieciešamie moduļi, jāizveido saites ar visiem valsts reģistriem.

Turpinājums – 5.lpp.

Turpinājums no 4.lpp.

Tikai tad varēsim uzskatīt, ka tiesu informatīvā sistēma veic tai uzticētās funkcijas visā pilnībā. Tiesu spriedumu pieejamība noteikti veicinās uzticības paaugstināšanos tiesu varai.

– *Tiesu varas pamats ir augsti izglītoti, kvalificēti tiesneši. Kas būtu jā dara, lai uzlabotu Tiesnešu mācību centra darbu?*

– Noteikti jāizstrādā tiesnešu mācību efektivitātes atskaites sistēma. Pēc attiecīgā mācību kursa noklausīšanās jāpārbauda tiesnešu zināšanas. Mēs nevaram šķiest naudu un strādāt tukšgaitā. Pašlaik šādas atskaites sistēmas nav. Tuvākā laikā tiksos ar Tiesnešu mācību centra pārstāvjiem, lai apspriestu darba organizācijas jautājumus.

– *Kas jūs pamudināja pieteikties konkursā uz Tiesu administrācijas direktora amatu un uzņemties šo atbildīgo darbu?*

– Patiesībā par darbu Tiesu administrācijā domāju jau sen. Strādājot dažādās darba grupās, kas risināja tieslietu sistēmas problēmas, nācās līdz niansēm iedziļināties visdažādākajos jautājumos. Bieži esmu devusies pieredzes apmaiņas braucienos arī uz ārzemēm. Man jau sen bija pārliecība, ka tiesu vara jānošķir no izpildvaras, izveidojot tiesu paspārvaldi. Vēl jāpiebilst, ka iepriekšējā darbavietā, Tiesu namu aģentūrā, nostrādāju gandrīz piecus gadus. Pietiekami ilgs laiks, lai pieņemtu lēmumu mainīt ierasto pret jaunu izaicinājumu. Domāju, ka izprotu tieslietu sistēmas problēmas un spēšu piedāvāt risinājumus. Tiesu administrācijas galvenais uzdevums ir tiesu paspārvaldes izveidošana un tiesu varas neatkarības nostiprināšana.

Leonards Pāvils, "JV"

Darbības pirmajos mēnešos Tiesu administrācijas personāls tiek nokomplektēts atbilstoši ikdienas uzdevumu izpildei. Pirmā darbības gada beigās Tiesu administrācijā strādā jau 60 ierēdņi un darbinieki. Šobrīd Tiesu administrācijā strādā 115 darbinieku.

TIESU ADMINISTRĀCIJA

Jurista Vārds, jūnijs, 2004

Pirmās intervijas un viedokļi

JURISTA VĀRDS
Una lex — una iustitia omnibus
2004. gada 8. jūnijs

Tiesu neatkarības elementi Latvijā un Eiropā

INĒSE KALNIŅA, Tiesu administrācijas
Zemesgrāmatu departamenta direktore, — "Jurista Vārdam"

Nozīmīgais notikums tiesu neatkarības nostiprināšanā šogad bija Tiesu administrācijas ieviešana. 2004. gada 1. janvārī stājās spēkā Ministru kabineta pieņemtais "Tiesu administrācijas nolikums", ar kuru ir noteikti jaunais iestādes uzdevumi, funkcijas un kompetence. Tiesu administrācijas galvenais mērķis ir veikt rajonu (pilsētu) tiesu, administratīvās rajona tiesas, apgabaltiesu zemesgrāmatu nodļu, apgabaltiesu un administratīvās apgabaltiesas organizatorisko vadību.

Nākamais nozīmīgais notikums tiesu neatkarības nostiprināšanā ir saistīts ar Tiesu iekārtas likumprojekta pieņemšanu Saeimā. Savāktā likumprojekta viens no būtiskākajiem jautājumiem ir Tieslietu padomes ieviešana, tās sastāva un kompetences noteikšana.

Sī gada 7. maijā tieslietu ministre

Foto: Gaitis Dieziņš, A.F.I.

ministrācijas direktore Inesa Beierbaha un šī raksta autore.

Darba grupa pirmajā sēdē izskatīja jautājumu par Tiesu iekārtas likumprojekta paredzētās Tieslietu padomes vietu un formu Latvijas tiesu sistēmā.

Turpinājums — 2.lpp.

Nr. 21 (326)

JURISTA VĀRDS

08.06.2004.

Skaidrojumi. Viedokļi

Tiesu neatkarības elementi Latvijā un Eiropā

Turpinājums no 1.lpp.

Tika diskutēts par Tieslietu padomes vietu valsts iekārtā, par padomes sastāvu un tās kompetenci, tiesu un tiesnešu neatkarības principa atspoguļojumu Satversmē, tiesu varas sķirību no pārējiem publiskās varas atzariem — likumdošanu un izpildvaru.

Tiesu iekārtas likumprojekts pašreizējā redakcijā nosaka Tieslietu padomes darbības mērķi: īstenot valsts politiku un stratēģiju tiesu sistēmas attīstībā un tās darba pilnveidošanā. Padomes sastāvā ir Augstākās tiesas priekšsēdētājs (padomes priekšsēdētājs), Satversmes tiesas priekšsēdētājs, tieslietu ministrs, Saeimas Juridiskās komisijas priekšsēdētājs, augstskolu Rektoru padomes deleģēts pārstāvis, viens Augstākās tiesas ievēlēts tiesnesis un seši tiesnešu konference ievēlēti tiesneši. Tieslietu padomes vēlēto locekļu pilnvaru laiks ir četri gadi.

Saskaņā ar likumprojektu Tieslietu padome veic šādas funkcijas:

- saskaņo tiesnešu skaitu tiesās, kā arī tiesu ieviešanu, reorganizāciju un likvidāciju;
- saskaņo vai lemj ar tiesnešu atlasi, mācībām, kvalifikācijas paaugstināšanu saistītos jautājumus;
- lemj par tiesnešu virzīšanu amatā bez pilnvaru termiņa ierobežojuma;
- lemj par tiesneša pārcelšanu (aizstāšanu) uz citu tiesu ar konkrētu tiesneša piekrišanu;
- ieceļ amatā tiesu priekšsēdētājus un to vietniekus;

— ieceļ amatā Tiesu administrācijas direktoru un apstiprina iestādes nolikumu;

— akceptē tiesu iestāžu budžeta pieprasījumus;

— apstiprina Tiesnešu kvalifikācijas kolēģijas un Tiesnešu disciplinārkolēģijas reglamentu;

— pārceļ tiesnešus amatā un pagarina tiesneša atrašanās amatā;

— sniedz priekšlikumus Saeimai par tiesneša atbrīvošanu no amata, kā arī veic vairākas citas funkcijas.

Latvijas Republikas Satversme ir noteikusi, ka tiesneši ir neatkarīgi un padoti vienīgi likumam. Tāpat Satversme sniedz tiesu iestāžu uzskaitījumu, norādot, ka tiesu Latvijā spriež rajona (pilsētas) tiesas, apgabaltiesas un Augstākā tiesa, bet kara vai izņēmuma stāvokļa gadījumā — arī kara tiesas.

Lai salīdzināši izvērtētu Latvijas tiesu iekārtas neatkarības nostiprināšanas pasākumus, kurus piedāvā Tiesu iekārtas likumprojekts, lietderīgi ir iepazīties

ar citu Eiropas valstu (un ne tikai Eiropas Savienības valstu) pieredzi. Izvērtējot, kā publiskās varas dalīšanas, tiesu un tiesnešu neatkarības principus, cilvēka tiesības uz taisnīgu un atklātu lietas savlaicīgu izskatīšanu tiesā atspoguļo citu valstu konstitūcijas, kā valstu likumi regulē tiesu varas un tās pārstāvības orgānu kompetenci, jāsecina, ka vienotas mērķa šajā jomā nav. Katrai valstij ir savas tradīcijas, bet kopīgi ir centieni nostiprināt valsts varas dalīšanas un līdzsvarotības principus.

Itālijas konstitūcijas 104.pants nosaka, ka magistratūra (kopējais nosaukums tiesu amatam atšķirībā no prokuratūras) ir autonoma un neatkarīga no jebkuras citas varas. Šī institucionālā neatkarība tiek garantēta ar Augstākās magistratūras padomes starpniecību, kas ir autonomas veidojums un kura darbu vada Itālijas prezidents. Augstākā magistratūra sastāv no

Ja tiesu vara ir apvienota ar likumdošanas varu, pilsoņu dzīve un brīvība ir pakļauta patvai, jo tiesnesim tiek dota iespēja kļūt par likumdevēju; savukārt, ja tiesu vara ir apvienota ar izpildvaru, tiesnesim tiek dota iespēja kļūt par apspiedēju

ex-officio — Kasācijas tiesas priekšsēdētāja, ģenerālprokurora un 30 ievēlētiem locekļiem. 20 no tiem tiek ievēlēti tiesnešu vidus un 10 līvel parlamentu no profesoru un advokātu vidus, kuru darba stāžs nav mazāks par 15 gadiem. Ievēlētie padomes locekļi šajā institūcijā darbojas četrus gadus.

Augstākās magistratūras padomes kompetencē ietilpst jautājumi par tiesnešu štata vietu skaitu, tiesnešu ieceļšanu amatā, to pārcelšanu uz citu tiesu, disciplinārsoda piemērošanu tiesnesim. Tiesnesi nevar atbrīvot, atstādināt no amata vai pārcelt tikai ar padomes lēmumu vai tiesu iekārtas likumā minētajos gadījumos, ievērojot darba garantijas, vai ar tiesneša piekrišanu. Tādā veidā tiek nodrošināta tiesneša neaizskaramība. Par tiesnesi var kļūt konkursa kārtībā. Vienlaikus likums paredz ieceļšanu par goda tiesnesi (mirtiesnesi), ievēlot to amatā individuālā kārtībā.

Andora. 1994.gada 1.janvārī stājās spēkā jaunā Andoras konstitūcija, kura pasludināja Andoras kņazistes neat-

karību, Andoras tautas suverenitāti un noteica valsti parlamentāru sistēmu.

Saskaņā ar konstitūciju tiesu sistēmas neatkarību un pilnvērtīgu funkcionēšanu nodrošina atsevišķs, neatkarīgs konstitucionāls veidojums — Augstākā Tieslietu padome. Tās kompetencē ietilpst pārstāvniecības un kontroles funkcijas.

Augstākā Tieslietu padome sastāv no pieciem dalībniekiem, kurus izvirza valdības galva, parlamenta priekšsēdētājs, mirtiesnesis un magistrāts (magistrāts paši nevar ieņemt šo posteni). Pilnvaru laiks ir seši gadi un vienu reizi to var pārgarināt. Padomi vada priekšsēdētājs, viņam palīdz viceprezidents un sekretārs.

Augstākās Tieslietu padomes locekļi nav tiesīgi apvienot savu pienākumu izpildi ar citu valsts amatu, tiesneša amatu zemākstāvīgā tiesā vai advokāta praksi. Padomes locekļi nevar atsaukt personu, kas to ir iecēlusi, izņemot, ja viņš izdara pārkāpumu, un šo lēmumu atbalsta visi pārējie padomes locekļi.

Padomes funkcijas un atbildības joma ir noteiktas konstitūcijā un reglamentētas ar speciālu kvalificēta vairākuma pieņemto likumu par tieslietu. Galvenais padomes uzdevums ir nodrošināt pietiekamu finansējumu tiesu sistēmas normālai funkcionēšanai. Šajā sakarībā padome katru gadu gatavo budžeta projektu pēc tiesu priekšsēdētāju un galvenā prokurora priekšlikumiem. Budžeta projekts tiek iesniegts valdībā, kas to iekļauj valsts kopējā budžetā un vēlk apstiprina parlamentam.

Augstākā Tieslietu padome pēc valdības, parlamenta vai personiskas iniciatīvas var gatavot atskaites par likumdošanas piemērošanu, ja tas skar tiesu sistēmu. Gada sākumā priekšsēdētājs uzstājas ar publisku runu par tiesu sistēmas stāvokli un tās funkcionēšanu.

Padomei pieder ekskluzīvas tiesības izraudzīt tiesnešu kandidātus. Tāpat padome īsteno disciplināras atbildi-

bas funkciju. Atkarībā no nodarījuma nopietnības padome ir tiesīga uzlikt rakstisku brīdinājumu, naudas sodu, atstādināt no darba līdz gadam vai atbrīvot no amata pienākumu pildīšanas. Padomes lēmums nav pārsūdzams, izņemot apelāciju konstitucionālajā tiesā ar nosacījumiem, kas paredzēti konstitucionālās tiesas likumā.

Beļģija. Saskaņā ar Beļģijas konstitūciju suverenitāte ir sadalīta starp likumdošanas, izpildvaru un tiesu varu. Visas ir patstāvīgas un savstarpēji neatkarīgas. Tiesas šādā veidā pārstāv atsevišķu, nodalītu publiskās varas atzaru, kurā tiesnesi, spriežot tiesu, vadās tikai no likumiem.

1998.gada novembrī konstitūcijā tika iekļauts 151.pants, saskaņā ar kuru tika izveidota Augstākā Tieslietu padome, kas sastāv no līdzīga skaita tiesnešu un prokuratūras pārstāvjiem, no vienas puses, un Senātas nozīmētiem sabiedrības pārstāvjiem, no otras puses. Šis institūts, kuru nevar pieskaitīt nevienam varas atzaram tiek dēvēts par *jui generis*.

TIESU ADMINISTRĀCIJA

Jurista Vārds, septembris, 2004

Pirmais statistikas pārskats

Nr. 34 (339)

JURISTA VĀRDS

7.09.2004.

Tiesu prakse

Tiesu administrācijas
Tiesu darba organizācijas departamenta
Statistikas nodaļas informācija

Par civillietām pirmajā instancē Latvijas tiesās 2004.gada 1.pusgadā

Civillietu kategorijas	Saņemto lietu skaits atskaites periodā	Pabeigto lietu skaits atskaites periodā	Lieta izskatīta ar spriedumu/lēmumu	Tai skaitā prasība/pieņemums apmierināts	Lieta izbeigta	Lieta atstāta bez izskatīšanas	Lieta nosūtīta pēc piekrišanas	Apvienota lieta	Neizskatīto lietu atlikums atskaites perioda beigās	No maksāta valsts nodeva (Ls)
A	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1. Prasības par atjaunošanu darbā	175	172	124	46	42	4	2	0	166	218
2. Prasības par darba samaksas piedziņu u. c. darba stridiem	407	395	275	211	97	11	3	9	430	315
3. Prasības par zaudējumu piedziņu	3082	3239	2421	2017	699	69	39	11	3249	232832
4. Prasības par līdzekļu piedziņu bērnu uzturēšanai	2863	2527	2094	1563	373	40	3	17	1560	2882
5. Prasības par laulībā vai ārpus laulības dzimušo bērnu izcelšanās noteikšanu	200	190	166	149	15	4	5	0	153	1639
6. Prasības par vecāku varas izbeigšanu un aprobežošanu	373	316	298	290	11	1	2	4	247	447
7. Prasības par laulības šķiršanu vai neesamību	3172	3205	2947	2839	152	25	62	19	2047	128212
8. Prasības par izlikšanu bez citas dzīvojamās platības piešķiršanas	462	516	364	319	134	12	2	4	402	8705
9. Prasības par izlikšanu ar citas dzīvojamās platības piešķiršanu	13	13	9	7	3	0	1	0	10	391
10. Prasības par izlikšanu par līgumā noteikto maksājumu nemaksāšanu	985	1099	638	586	433	11	2	15	885	17425
11. Prasības, kas izriet no telpu ires vai nomas līguma attiecībām	793	891	582	505	273	25	9	2	743	17617
12. Īpašuma tiesību atzīšana uz mājpašumu	196	167	137	75	21	5	1	3	253	24499
13. Īpašuma tiesību atzīšana uz zemi vai uz zemi un mājpašumu	142	111	92	55	16	1	0	2	182	10376
14. Stridi par autortiesībām	4	2	2	0	0	0	0	0	8	408
15. Stridi par izgudrotājtiesībām	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16. Prasījumi personisku aizskārumu dēļ sakarā ar ceļu satiksmes noteikumu neievērošanu un transporta līdzekļu avārijām	11	11	8	6	1	1	1	0	12	199
17. Prasījumi personisku aizskārumu dēļ, cietušajam veicot darba pienākumus	4	5	4	2	1	0	0	0	11	0
18. Prasījumi personisku aizskārumu dēļ sakarā ar citiem apstākļiem	6	7	6	0	1	0	0	0	11	134
19. Prasības par aresta noņemšanu mantai (izslud.)	6	22	14	6	4	3	1	0	42	65
20. Mantiska atbildība par meža pārkāpumiem	28	30	24	20	6	0	0	0	34	383
21. Mantiska atbildība par nelikumīgu medišanu un zivju resursu iznīcināšanu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22. Par goda un cieņas aizstāvēšanu	29	27	15	3	6	0	6	0	54	2181
23. Pārējās prasības tiesvedības lietās	3691	3610	2514	2036	896	85	79	36	3616	181354
24. Lietas, kuras izriet no administratīvi tiesiskajām attiecībām	313	974	557	252	111	65	233	8	237	215
25. Par adopcijas apstiprināšanu un atcelšanu	126	137	135	135	2	0	0	0	32	657

TIESU ADMINISTRĀCIJA

Latvijas Vēstnesis, augusts, 2004

Pirmie novērtējumi

Vēlī jaunās iestādes paveikto

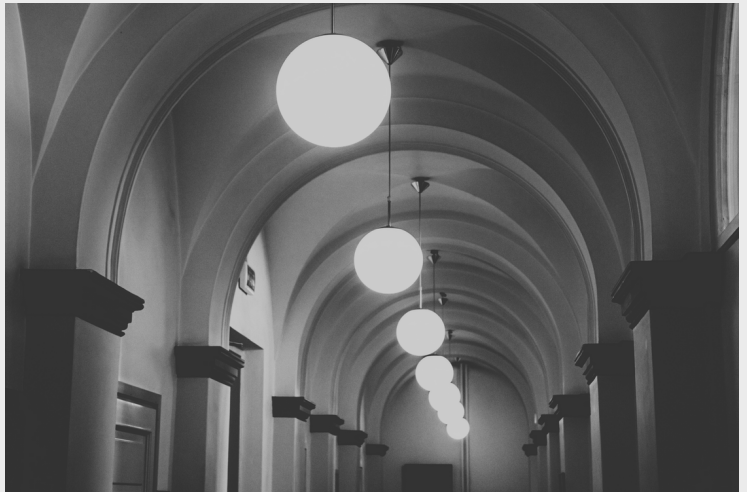
Vakar, 4.augustā, tieslietu ministre Vineta Muižniece tikās ar Tiesu administrācijas direktori Ilonu Beierbahu, lai kopīgi atskatītos un izvērtētu Tiesu administrācijas pirmajos darbības mēnešos paveikto, kā arī iezīmētu Tiesu administrācijas darbības galvenās vadlīnijas nākotnē.

Tiesu administrācija ir viena no Tieslietu ministrijas (TM) padotības iestādēm, kas savu darbību sāka šā gada 1.aprīlī. Tiesu administrācijas kompetencē šobrīd ir organizatoriski nodrošināt kopumā 69 iestāžu darbību.

So mēnešu laikā Tiesu administrācija ir gandrīz pilnīgi komplektējusi personālu, apzinājusi reālo situāciju, kā arī uzsākusi savu tieso funkciju izpildi, administratīvi nodrošinot tiesu un zemesgrāmatu nodaļu darbu.

Pēc iepazīšanās ar Tiesu administrācijas darbu laikā no šā gada 1.aprīļa V.Muižniece atzinīgi izteicās par paveikto, norādot, ka Tiesu administrācijai kā jaunai iestādei darba apjoms patiešām ir ievērojams. Taču viens no svarīgākajiem tuvākajā laikā risināmajiem jautājumiem esot panākt tiesu darbinieku tehnisko nodrošinājumu, ņemot vērā, ka vēl aizvien ir tiesas, kas nav visā pilnībā nodrošinātas ar datortehniku. Tāpat ir jāturpina darbs pie tiesu izvietojuma koncepcijas izstrādes, ievērojot, ka tajā iekļaujams administratīvo tiesu atstāšanās plāns. "Administratīvajām tiesām ir jābūt pieejamām visiem valsts iedzīvotājiem visā Latvijas teritorijā. Un tas ir jāpanāk iespējami īsākā laikā posmā," uzsvēra tieslietu ministre.

Pēc TM informācijas

Latvijas Vēstnesis, decembris, 2004

Pirmie novērtējumi

Par Tiesu administrācijas pirmajā gadā paveikto un nākotnes prioritātēm

Vakar, 16.decembrī, tieslietu ministre Solvita Aboltīņa un Tieslietu ministrijas valsts sekretārs (TM) Mārtiņš Bičevskis apmeklēja Tiesu administrāciju, lai pārrunātu iestādes pirmajā gadā paveikto.

Tiesu administrācijas direktore Ilona Beierbaha informēja TM amatpersonas, ka 2004.gadā galvenie darbības virzieni bija cilvēkresursu attīstība, tiesu un zemesgrāmatu nodaļu darba organizēšanas un administrēšanas pilnveidošana un materiāli tehniskās bāzes modernizēšana. Gada laikā veikta administratīvo tiesu tiesnešu atlase, darbu sākuši 5 jaunie tiesneši, bet atkārtotajā atlasē izvēlēti vēl 7 pretendenti. Veikta tiesnešu atlase arī 17 rajonu tiesām, noslēdzot 20 stažēšanās līgumus.

Tiesu administrācija izstrādājusi izmeklēšanas tiesnešu institūta ieviešanas plānu, kuru paredzēts ieviest līdz ar jauno Kriminālprocesa likumu.

Sagatavotas atbildes uz 495 fizisko personu un 17 juridisko personu sūdzībām un iesniegumiem par tiesu darbību un 98 atbildes uz sūdzībām par zemesgrāmatu nodaļu darbu. Veikti arī citi darbi, lai nodrošinātu Tiesu administrācijas funkciju izpildi.

Tieslietu ministre uzsvēra, ka nākamajā gadā Tiesu administrācijai ir ļoti rūpīgi jāstrādā pie personālatlases jautājumiem, proti, iestādei ir jāizstrādā priekšlikumi, kā nodrošināt tiesnešu un tiesu darbinieku

kvalifikācijas paaugstināšanu. Regulāra iespēja celt profesionalitāti turpmāk varētu motivēt darbiniekus saglabāt darba vietu tiesu sistēmā, kas nodrošinātu stabilitāti un pēctecību, kā arī celtu tiesu prestižu. Jāizstrādā personālvadības sistēma, paredzot vienotu komandējumu, atvaļinājumu, aizvietošanas kārtību.

Ministre arī norādīja, ka 2005.gadā Tieslietu ministrijai un Tiesu administrācijai ir jāstrādā pie tiesu prakses (judikatūras) apkopošanas un tiesu spriedumu publiskošanas. Tas ļautu veidot vienotu tiesu praksi un būtu nozīmīgs informācijas avots gan pētniekiem, gan studentiem.

Tiesu administrācija tika izveidota 2004.gada 1.janvārī, lai nostiprinātu tiesu varas neatkarību no izpildvaras. Tiesu administrācija darbojas kā Tieslietu ministrijas padotībā esoša iestāde un ir pārņēmusi vairākas ministrijas funkcijas – tiesu sistēmas pārvaldi, pārstāvniecību un administrēšanu, organizatoriski nodrošinot tiesu darbu.

Tiesu administrācija tiesu darba organizēšanā un nodrošināšanā darbojas vairākos virzienos. Tā ir atbildīga par tiesu personālvadību, tiesnešu apmācības organizēšanu, finanšu uzskaiti un budžeta plānošanu, saimniecisko vajadzību nodrošināšanu, tiesu informatizācijas vadību.

*Tieslietu ministrijas
Sabiedrisko attiecību nodaļa*

TIESU ADMINISTRĀCIJA

2004

Pirmie novērtējumi

Latvijas tiesu sistēmas darbības izvērtējumā identificētas vairākas aktualitātes tiesu darbības attīstībā. Ir liels skaits neizskatītu lietu. Kavēšanās tiesu lietu izskatīšanā ir novēršama, samazinot tiesnešu darba slodzi. Tiesu darba organizācijas uzlabošana ir galvenais virziens tiesu efektīvas darbības nodrošināšanā. Lēni ir notikusi tiesnešu sastāva atjaunošanās, tāpēc svarīga tiesu administrēšanas aktualitāte ir augsti kvalificētu tiesnešu amata kandidātu motivācija un atļase darbam tiesās.

Nozīmīgs uzdevums ir arī augsti kvalificēta un prasmīga tiesu personāla piesaistīšana tiesu sistēmā. Tiesu darbam nepieciešamas labiekārtotas un tiesu darbam atbilstošas ēkas. Vairākām tiesu ēkām nepieciešami steidzami remontdarbi. Tiesu nodrošinājumu ar materiāliem, tehniku, pakalpojumiem ir iespējams uzlabot, izstrādājot aprēķinu kritērijus un ieviešot tos tiesu apgādē.

Tiesu administrācija savas darbības sākuma periodā par prioritārajiem virzieniem nosaka tādas aktuālākās tiesu vajadzības kā cilvēku resursu attīstība, tiesu un zemesgrāmatu nodaļu darba organizēšanas un administrēšanas uzlabošana, tiesu un zemesgrāmatu nodaļu materiāli-tehniskās bāzes sakārtošana un modernizēšana.

Latvijas tiesu sistēma ir datorizēta un savienota vienotā Tiesu Informatīvā sistēmā (TIS). Tā sastāv no atsevišķām apakšsistēmām: Tiesu Informatīvā sistēma (TIS) un Valsts Vienotās Datorizētās Zemesgrāmatas (VVDZ) reģistrācijas sistēmas

Savas darbības pirmajā gadā, Tiesu administrācijā ir izstrādāts Valsts Vienotās Tiesu Informatīvās sistēmas (VVTIS) administratīvo lietu modulis. Administratīvā rajona tiesa un administratīvā apgabaltiesa uzsāka tā aprobāciju. Ir veiktas korekcijas un labojumi kriminālietu un civillietu moduļos. Apzinātas tiesu vajadzības, lai nodrošinātu datu ievadi sistēmā.